

Uvod - Informacija o kretanju dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata i potrošača temelji se na podacima iz sustava ovrhe na novčanim sredstvima, koju Financijska agencija provodi temeljem zakonskih ovlasti. Od 2002. do 31.12.2010. godine, Fina je prikupljala podatke isključivo za poslovne subjekte temeljem Upute o prikupljanju i objedinjavanju podataka o nepodmirenim obvezama poslovnih subjekata, na način da su banke navedene podatke, izvještajnog i statističkog karaktera, dostavljale Fini, koja ih je objedinjavala i izrađivala informacije. Od 1. siječnja 2011. godine počela je primjena novog sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koji je uređen Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20) i Pravilnikom o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima (NN 71/18, 46/22), a od 1. listopada 2012. godine stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22), kojim je bio propisan postupak predstečajne nagodbe nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik).¹

Temeljem navedenih propisa stvoreni su preduvjeti za bržu naplatu i smanjenje troškova postupka ovrhe na novčanim sredstvima, jer je postupak ovrhe na novčanim sredstvima tehnološki unaprijeđen. Uveden je jedinstven postupak, metodologija i redoslijed u izvršenju osnova za plaćanje te jedinstveni obračun zateznih kamata i jedinstven sustav izvještavanja temeljen na izvornoj dokumentaciji. Sve navedeno sustav čini transparentnim, efikasnim, ažurnim i donosi ujednačenost u primjeni propisa. Provođenje ovrha na svim kunkskim i deviznim računima ovršenika, u svim bankama, prema OIB-u ovršenika i bez njegove suglasnosti, čini sustav djelotvornim, što pokazuju i podaci prezentirani u informaciji.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

NEIZVRŠENE OSNOVE ZA PLAĆANJE – STANJE 31. OŽUJKA 2023. GODINE

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „poslovni subjekt“ podrazumijeva se pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, a pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje 31. ožujka 2023. godine u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje evidentirano je 14.016 poslovnih subjekata, što je za 79 poslovnih subjekata ili 0,6% manje u odnosu na veljaču 2023. g. i 1.449 poslovnih subjekata ili 9,4% manje u odnosu na ožujak 2022. godine (tablica 1).

Tablica 1. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POSLOVNIH SUBJEKATA** Iznosi u eurima

Stanje	Poslovni subjekti	Broj	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.03.2023.	Pravne osobe	5.976	319.065.198	77.337.694	396.402.892
31.03.2023.	Fizičke osobe/registirana djelat.	8.040	168.980.036	54.686.056	223.666.091
31.03.2023.	Poslovni subjekti – ukupno	14.016	488.045.234	132.023.750	620.068.984

Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redoslijedu osnova za plaćanje

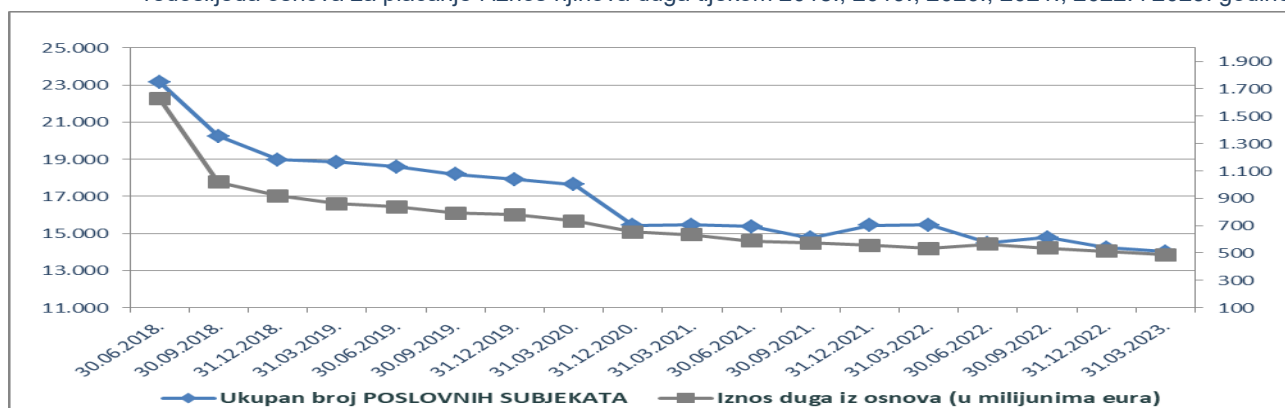
Ukupan iznos neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata, evidentiran u Očevidniku o redoslijedu osnova za plaćanje, iznosio je 488 milijuna eura (glavnica), što je za 11,2 milijuna eura (2,2%) manje u odnosu na veljaču 2023. godine, a 45,6 milijuna eura (8,5%) manje u odnosu na ožujak 2022. g. Kamate su iznosile 132 milijuna eura (tablica 1).

Od 14.016 poslovnih subjekata koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, 5.976 je pravnih osoba (42,6%), na koje se odnosi 319,1 milijun eura ili 65,4% iznosa ukupnih neizvršenih osnova. Preostalih 8.040 su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a njihov dug iznosi 169 milijuna eura.

U odnosu na stanje u veljači 2023. godine, broj pravnih osoba koje nisu podmirile dospjele osnove za plaćanje manji je za 1,1%, a iznos neizvršenih osnova za 3,7%. Ukupan broj fizičkih osoba manji je za 0,1%, a iznos njihovih neizvršenih osnova veći za 0,6%.

¹ Postupci predstečajne nagodbe pokrenuti na temelju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Grafikon 1. Broj poslovnih subjekata koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine

Izvor: Fina

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. ožujka 2023. g., u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje evidentirano je 226.900 potrošača, što je za 0,02% manje nego u prethodnom mjesecu, a 5,5% manje nego prije godinu dana. Dug potrošača iz osnova evidentiranih u Očevidniku o redoslijedu osnova za plaćanje, iznosio je 2,35 milijardi eura (glavnica), što je za 0,5% manje u odnosu na veljaču 2023., a 2,7% manje u odnosu na ožujak 2022. godine. Kamate su iznosile 0,85 milijardi kuna (tablica 2.).

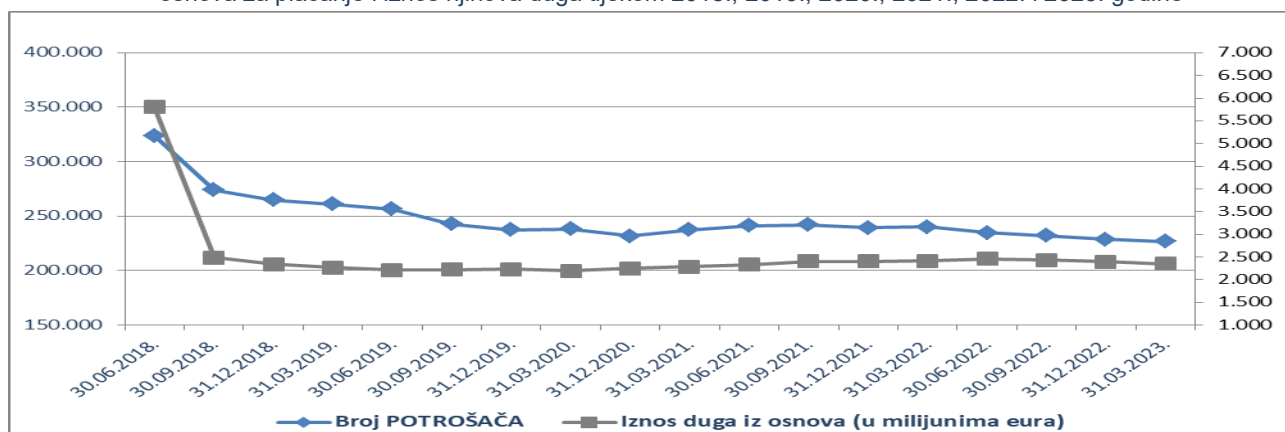
Tablica 2. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POTROŠAČA** Iznosi u eurima

Stanje	Broj potrošača	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.03.2022.	240.165	2.417.186.666	883.001.556	3.300.188.222
31.12.2022.	228.722	2.392.911.768	865.197.592	3.258.109.359
28.02.2023.	226.947	2.364.615.215	850.444.343	3.215.059.558
31.03.2023.	226.900	2.352.808.849	848.673.274	3.201.482.124

Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redoslijedu osnova za plaćanje

Najveći dio duga, u iznosu od 0,67 milijardi eura (bez kamata), odnosio se na dug potrošača prema bankama kao vjerovnicima, a prema svim financijskim institucijama, dug je iznosio 0,77 milijardi eura.

Grafikon 2. Broj potrošača koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine

Izvor: Fina

Fiksni tečaj konverzije: 1 EUR = 7,53450 HRK

Info.BIZ servis pruža uvid u informacije o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te o poslovnoj okolini u kojoj oni djeluju. Najveća je i najažurnija baza poslovnih informacija za više od **830.000 poslovnih subjekata iz više od 30 izvora**. Omogućuje jednostavnije, brže i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, olakšava izradu poslovnih analiza te praćenje trendova i prepoznavanje potencijala na tržištu.

Ako ste zainteresirani i želite ugovoriti uslugu ili kupiti veći broj paketa: prodaja@fina.hr

Ako trebate korisničku podršku: 0800 0080, info@fina.hr

